

การศึกษาปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเคียง
ลังกัดกรรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

นาย ชัยเนตร ไวยคณี

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-992-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN EXTRA LARGE
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE CENTRAL REGION

Mr. Chainet Waikanee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-992-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาบัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาด
ใหญ่พิเศษสังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

โดย นายชัย เนตร ไวยคณิ

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

นายชัย เนตร

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

นายชัย เนตร ..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตรดุลย์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันนิจิตร สุคนธรัพย์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันนิจิตร สุคนธรัพย์)

พิมพ์ด้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภารกิจในกรอบสีเขียวนี้เพื่อเผยแพร่ต่อไป

ชัยเดร ไวยคณ : การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง (A STUDY OF PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN EXTRA LARGE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE CENTRAL REGION) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ออมรชัย ดันดิเมธ, 280 หน้า. ISBN 974-633-992-3

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง กลุ่มด้วยอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 36 คน และหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 90 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 18 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ กรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง มีปัญหา คือ การปฏิบัติตามแผนงานวิชาการยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ครูไม่ปรับปรุงและพัฒนาการสอน วิชาเลือกไม่สามารถเปิดได้หลากหลาย การจัดช่วงเวลาเรียนไม่เหมาะสม กับลักษณะวิชา การจัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามวุฒิ ไม่สามารถเปิดกิจกรรมให้หลากหลาย สื่อการสอนไม่เพียงพอ แผนพัฒนานักศึกษาไม่ชัดเจน นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ในการแก้ผลการเรียน และขาดแนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารภารกิจฯ
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C741468 : MAJOR EDUCATION ADMINISTRATION
KEY WORD: PROBLEMS/ ACADEMIC ADMINISTRATION/ EXTRA LARGE
SECONDARY SCHOOLS/ CENTRAL REGION
CHAINET WAIKANEE : A STUDY OF PROBLEMS OF
ACADEMIC ADMINISTRATION IN EXTRA LARGE SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION IN THE CENTRAL REGION.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. AMONCHAI TANTIMEDH,
Ph.D. 280 pp. ISBN 974-633-992-3

The purpose of this research was to study the problems of academic administration in extra large secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in the central region. Samples were 36 administrators and 90 department heads in 18 schools from extra large secondary schools. The instruments used in this research were structure interview. Data were analyzed by the usage of frequency and percentage.

Research findings were as follows: The implementation of academic planning is not successful as expected, teachers do not improve and do not develop their teaching, selective courses can not be provided variously, teaching schedule is not appropriate for courses, teacher arrangement is not appropriate in accordance with their qualification, academic activities can not be provided variously, lack of teaching media, personnel development plan are insufficient, students are not responsible in upgrading, and lack of operating guideline for academic evaluation.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความเมตตา อันเคราะห์จากบุคคล หน่วยงาน และสถาบันหลายแห่งที่ได้ออfer เนื้อหั่งการให้คำแนะนำปรึกษา เอกสาร ข้อมูล และกำลังใจ โดยเฉพาะอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และคณาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า หมวดวิชา โรงเรียนมหยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง ทุกท่านที่ให้ ความร่วมมือในการให้ลัมภากษณ์เป็นอย่างดี ทำให้ได้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านรองอธิบดีกรมสามัญศึกษา นายธรรมนูญ วิสัยจร รองศาสตราจารย์ นพงษ์ บุญจิตรดุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สنانจิตร สุคนธารพย์ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ดร. ทัสนี วงศ์ยืน และอาจารย์สุทธิศักดิ์ เนื่องเกยม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือวิจัย

ชัยเนตร ไวยคณี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
กิตติกรรมประกาศ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย.....	11
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
หลักและแนวคิดเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา.....	12
งานบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	18
การบริหารงานวิชาการ.....	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	สารบัญ (ต่อ)	หน้า
2 (ต่อ) ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	22	
การวางแผนงานวิชาการ.....	30	
งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน.....	33	
การจัดทำแผนการเรียน.....	43	
การจัดตารางสอน.....	47	
การจัดครุเข้าสอน.....	49	
การจัดสอนช่อมเสริม.....	51	
การจัดห้องสมุดโรงเรียน.....	55	
การจัดบริการแนะแนว.....	57	
การจัดกิจกรรมนักเรียน.....	60	
การจัดสื่อการเรียนการสอน.....	66	
การพัฒนาครุทางด้านวิชาการ.....	68	
การวัดผลและประเมินผลการศึกษา.....	74	
การประเมินผลงานวิชาการ.....	79	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	82	
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	85	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87	
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	87	
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88	
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์.....	91
	ตอนที่ 2 ปัญหา สาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.....	94
	มัชymศึกษาขนาดใหญ่ในเชิง สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง จากการลัมภาษณ์ผู้บริหาร	
	ตอนที่ 3 ปัญหา สาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.....	126
	มัชymศึกษาขนาดใหญ่ในเชิง สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง จากการลัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชา	
	ตอนที่ 4 ปัญหา สาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.....	158
	มัชymศึกษาขนาดใหญ่ในเชิง สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง จากการลัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชา	
	ตอนที่ 5 ปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหาร.....	191
	งานวิชาการในโรงเรียนมัชymศึกษาขนาดใหญ่ในเชิง สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลางจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชา	
5.	สรุปผลการวิจัย ภัปตรายผล และข้อเสนอแนะ.....	229
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	229
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	229
	สรุปผลการวิจัย.....	231
	การอภิปรายผลการวิจัย.....	234
	ข้อเสนอแนะ.....	249
	รายการอ้างอิง.....	252
	ภาคผนวก.....	259
	รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	278
	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	279
	ประวัติผู้เขียน.....	280

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงค่าจำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์.....	89
2	แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์.....	91
3	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	94
	และสาเหตุของปัญหาการวางแผนงานวิชาการ	
4	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	97
	และสาเหตุของปัญหาด้านแหล่งสูตรและการจัดการเรียนการสอน	
5	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	100
	และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดแผนการเรียน	
6	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	103
	และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดตารางสอน	
7	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	105
	และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดครุเข้าสอน	
8	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	107
	และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดสอนช่องเรียน	
9	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	109
	และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการห้องสมุด โรงเรียน	
10	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	111
	และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการแนะแนว	
11	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	113
	และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	
12	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการลัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	116
	และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	119
และสาเหตุของปัญหาด้านการพัฒนาครุภังค์ด้านวิชาการ	
14 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	121
และสาเหตุของปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา	
15 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา.....	124
และสาเหตุของปัญหาด้านการประเมินผลงานวิชาการ	
16 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา.....	126
และสาเหตุของปัญหาการวางแผนงานวิชาการ	
17 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา.....	129
และสาเหตุของปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	
18 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา.....	132
และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดแผนการเรียน	
19 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา.....	135
และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดตารางสอน	
20 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา.....	137
และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดครุเข้าสอน	
21 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา.....	139
และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดสอนช่องเรียน	
22 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา.....	141
และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน	
23 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา.....	143
และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการแนะแนว	

สารนัยนาการ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	145
25 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดลือการเรียนการสอน	147
26 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ	150
27 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา	153
28 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการประมีนผลงานวิชาการ	156
29 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาการวางแผนงานวิชาการ	158
30 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	162
31 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดแผนการเรียน	165
32 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดการเรียน	168
33 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดครูเข้าสอน	170
34 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดสอนช่องเสริม	172

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
35	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน	174
36	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการแนะแนว	176
37	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	178
38	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน	181
39	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการพัฒนาครุทางด้านวิชาการ	184
40	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา	186
41	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา..... และสาเหตุของปัญหาด้านการประเมินผลงานวิชาการ	189
42	แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการวางแผน..... งานวิชาการจากการสัมภาษณ์	191
43	แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านแหล่งสร้าง..... การจัดการเรียนการสอนจากการสัมภาษณ์	195
44	แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดแผน..... การเรียนจากการสัมภาษณ์	200
45	แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดตารางสอน..... จากการสัมภาษณ์	203

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
46 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดครูเข้าสอน.....	205
จากการล้มภายนี้	
47 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดสอน	208
ซ่อมเสริมจากการล้มภายนี้	
48 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดห้องสมุด.....	211
จากการล้มภายนี้	
49 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดบริการ.....	212
แนะนำจากการล้มภายนี้	
50 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดกิจกรรม.....	213
นักเรียนจากการล้มภายนี้	
51 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดลีอ.....	217
การเรียนการสอนจากการล้มภายนี้	
52 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการพัฒนาครู.....	220
ทางด้านวิชาการจากการล้มภายนี้	
53 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการวัดผลและ.....	223
ประเมินผลการเรียนจากการล้มภายนี้	
54 แสดงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการประเมินผล.....	227
งานวิชาการจากการล้มภายนี้	